

OTURUM 1

SİBER ZORBALIK OLAYLARINI TANIMA

▼ Amaç

Ortaokul öğrencilerine siber zorbalık davranışları hakkında farkındalık kazandırmak

▼ Kazanımlar

1. Teknolojinin olumsuz/riskli taraflarının da olabileceğini anlar.
2. Siber ortamlarla gerçek hayatın birbirinden ayrılamayacağını anlar.
3. Siber zorbalık kavramının anlamını bilir.
4. Siber zorbalık olaylarında kişilerin hangi rollerde yer alabileceğinin farkında olur.
5. Siber zorbalık davranışlarının hangi davranışlar olduğunu anlamak
6. Siber zorbalığın çevrim içi oyunlarda, video paylaşım sitelerinde, sosyal medyada, mesajlaşma uygulamalarında gerçekleşebileceğini anlar.

▼ Materyal

Yazı tahtası, A4 kâğıtları, tahta kalemi

▼ Süre

40 dakika

▼ Uygulama Süreci

1. "Sevgili öğrencilerim, bugün sizlerle internet ortamının sahip olduğu özellikleri, siber zorbalığın ne olduğunu, ele alacağız."
2. Öğretmen tarafından "Bisiklet Uygulaması Etkinliği" öğrenciler ile paylaşılır.

Bisiklet Uygulaması: Öğretmen bisikletin ne işe yaradığını sorar. Alınan cevaplardan sonra öğrencilere bisikleti hangi amaçlarla kullandıkları sorulur. Daha sonra öğretmen tahtayı ikiye böler. Sol tarafa + sağ tarafa da - işaretlerini yerleştirir. Sol tarafa bisikletin olumlu amaçlarla

kullanım örneklerinin, sağ tarafaysa bisikletin olumsuz amaçlarla kullanım örneklerinin yazılacağı belirtilir (Öğrencilerin sorulan soruya cevap vermemeleri hâlinde ilk örnek öğretmen tarafından yazılır. Bisikletin kural dışı kullanımlarda kazalara sebebiyet vererek insan hayatını olumsuz yönde etkileyebilecek sonuçlar doğurabileceği örneği verilir). Öğrenciler tahta kalemini kullanarak her iki tarafa da düşüncelerini yazar. Alınan cevaplardan sonra öğretmen *“Evet değerli öğrencilerim. Tahtada sizlerin de görüşleriyle bir bisikletin hem olumlu hem de olumsuz şekilde kullanılabileceğini fark ettiğinizi düşünüyorum. Siz ne düşünüyorsunuz?”* sorusunu öğrencilere yöneltir.

3. Bisiklet uygulaması etkinliğinin ardından öğrencilerin paylaşımları alınır. Öğretmen tarafından *“Bugün tahtada sizlerin görüşleriyle bir bisikletin hem olumlu hem de olumsuz şekilde kullanılabilceğini yeniden hatırlamış olduk. Şimdi sizlerden burada yaptığımız etkinliği “Teknolojinin kullanımı” açısından düşünmenizi istiyorum. Teknoloji denildiğinde aklınıza neler geliyor?”* sorusu yöneltir. Öğrencilerden cevap gelmezse öğretmen tarafından cep telefonu, tablet, bilgisayar, bilgisayar oyunu, sosyal medya vb. bir örnek verilerek sürecin devam ettirilmesi beklenmektedir

4. Öğretmen tarafından *“Sosyal Medya Uygulaması”* etkinliğine geçilir.

Sınıftan gönüllü bir öğrenci seçilir. Öğrencilerin sosyal medya kullanımını sırasında karşılabilecekleri sorunları sessiz sinema oyunundaki gibi sınıfta canlandırması istenir. İzleyici öğrencilerden anlatılan sorunu tahmin etmesi söylenir.

Sonrasında öğretmen tüm sınıfa aşağıdaki soruyu yönelterek konuyu tartışır:

Sosyal medya uygulamasının ardından öğretmen tarafından *“Buna benzer durumlarda sizce teknoloji araçları ile yapılan yazışmalar acaba gerçekten silinip kaybolur mu?”* sorusu öğrencilere sorulur.

Öğrencilerin paylaşımının ardından *“Tıpkı bu örnekte olduğu gibi, teknolojik araçlarla yaptıklarımızı yok edemeyiz. Dolayısıyla siber ortamlarla gerçek hayatı birbirinden ayırmamız mümkün değildir.”* açıklaması yapılır.

5. Daha sonra *“Siber zorbalık davranışları etkinliği”* uygulamasına geçilir.

Siber zorbalık davranışları etkinliği: Aşağıda yer alan siber zorbalık davranışları etkinliği öğrencilerle paylaşılır. *“Bu tür olaylar başka hangi çevrim içi ortamlarda yaşanıyor?”* sorusunu yöneltir. Alınan cevaplardan sonra öğretmen *“Bu tür olaylar çevrim içi oyunlarda, video paylaşım sitelerinde veya mesajlaşma uygulamalarında da gerçekleşir.”* mesajını verir.

İnternet veya telefon kullanarak dedikodu çıkarmak

İnternet veya telefon kullanarak cinsiyeti erkekse kız, kızsı erkek gibi farklı gösterip kandırmak

İnternet veya telefon kullanarak birilerini aşağılayıp incitmek

Fotoğrafları üzerinde oynanıp dalga geçilecek hâle getirip internet veya telefon kullanarak yaymak

İnternet veya telefon kullanarak iftira atmak

Kişisel bilgileri internet veya telefon kullanarak izin almadan ele geçirmek

İnternet veya telefon kullanarak sahte hesap açıp başkasının adına paylaşımlarda bulunmak

İnternet veya telefon kullanarak çevrimiçi oynanan oyunlardan atmak

İnternet ortamında birilerine küfretmek

Küçük düşürücü bir mesajı, fotoğrafı veya video görüntüsünü sanal ortamda izinsiz paylaşmak

İnternet ortamında yapılan paylaşımlara (yorum, fotoğraf, video, bilgi) utandırıcı, kırıcı yorumlar yapmak, SMS aracılığıyla tehdit edici, utandırıcı, kırıcı mesajlar göndermek

6. Daha sonra "Siber zorbalık rolleri etkinliği" uygulamasına geçilir.

Siber zorbalık rolleri etkinliği; öğretmen, "Bu davranışları yapanın siber zorba, etkilenen kişinin mağdur, olaya tanıklık edenlerin izleyici" olduğunu açıklar ve etkinlik tamamlanır.

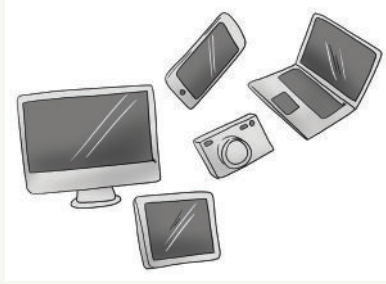
7. Öğretmen, eğitimin genel bir değerlendirmesini yaparak oturumu sonlandırır.

Görseller

Siber zorbalığın tanımı

Elektronik aletler

Zorba, mağdur, izleyici rolleri

